

colului actorul a marcat câteva inflexiuni de amărăciune, de disperare reținută, o conștiință ascunsă a iremediabilului care au adăugat sarcini dramatice unui personaj în parte desuet. Buni: Grigore Gontă (Brînduș), Constantin Răuțchi (Leu), Mircea Balaban (Gurău), Alexandru Repan (Toth). Șterși: Dumitru Rucăreanu, Adrian Georgescu, cărora li s-a luat, în adaptare, toată savoarea textului. În schimb, Rodica Mandache (Marcela) a încercat să-și devanseze partitura, dar i-a dat un ton prea jucăuș, parodiindu-și nițel personajul, ironizându-l. Nimic rău în principiu, dacă stilul acesta n-ar intra în opoziție cu gravitatea facturii generale a spectacolului.

Ion Barna și grupul de actori care au realizat spectacolul de la televiziune ne-au dovedit că *Ziaristi* există.

„Zilele dramaturgiei românești”, la televiziune, au avut și scopul unor confirmări. Piese de teatru scrise în urmă cu ani au fost reluate, expuse unui nou contact cu publicul, cu un public mai amplu, mai evoluat, mai exigent, mai modern... Firește, o viziune „tele” nu este o viziune scenică, firește multe din valorile unui text de teatru se pierd în jocul aparatului de luat vederi, altele ies la iveală, dar mai apăsător ies la iveală defectele, construcțiile perimate, nai-vitățile. De aceea, reluările acestea fîrzi pot fi acte de validare sau decizii de infirmare...

Cu *Passacaglia* de Titus Popovici s-a confirmat valorile teatrului de dezbatere;

regizorul Mihai Dimiu și tinerii interpreți ai rolurilor principale au dat prospețime și dinamism personajelor piesei, accentuind pledoaria pentru solidaritatea umană.

În alt plan, scenariul lui Dinu Săraru și Petre Sava Băleanu după romanul *Facerea lumii* de Eugen Barbu (cel mai bun scenariu de televiziune realizat pînă acum după o proză românească), confirmă calitățile dramatice ale unei cărți de profundă observație socială și psihologică. Decupat și pus în „scenă” cu o reală forță de portretizare a oamenilor și a spațiului de acțiune (regizor): Petre Sava Băleanu și Tudor Eliad — un tînr despre care se va mai vorbi), scenariul a păstrat — în numai două ore de emisie, totuși — principalele direcții dramatice (nu și epice, desigur) ale romanului. Această scurtă consemnare, scrisă la „închiderea ediției”, nu ne permite, din păcate, să insistăm mai mult asupra emisiunii. Trebuie însă notat cu hotărîre — dincolo de valorile textului pe care dramatizarea le transmite, în bună măsură, cu fidelitate: ținuta adaptării, a regiei și a interpretării, grija pentru detaliul specific televiziunii, compoziția sugestivă a cadrului, jocul nuanțat al actorilor. Emanoil Petruț (poate prea tînr pentru rolul lui Filipache, dar de o admirabilă sobrietate în momentele de suferință, de o patetică ardere interioară în cele de dilemă), apoi Adrian Georgescu, Mircea Anghelescu, Ica Matache, Mihaela Murgu, D. Dron, G. Oprina, Dan Damian.

Dumitru Solomon

CRONICA HISTRIONULUI

CĂRĂMIDA

Dacă pînă acum s-a tot vorbit despre protocolul decalajului dintre text și regie, văzurăm cu prilejul I.T.I.-ului și câteva spectacole — deloc neglijabile — în care decalajul a devenit divorț.

Asistaram, oarecum, la o experiență-limită. Și mi-am amintit de sfîntul Ambrozic (sau Grigore, sau poate Vasile), apărătorul trinității la vestite sinoade. „Cum e cu puțință — îl înfruntau „iriticii” — ca Tatăl, Fiul și Duhul Sfînt să fie o singură persoană? După ce minte și după care socoteală unu este egal cu trei?” Sfîntul, ne spune mai departe legenda, a cumpănit în mină o cărămidă. Și-a ridicat privirea spre cer murmurînd un verset și-n locul cărămizii, mistuită de rugăciune, din palma sfîntului a țișnit flacăra, s-a risipit pămînt și apă. Ceea ce fusese mai înainte unu s-a

vădit trei. Atunci doctorii și arhiepiscopii, clatinîndu-și bărbile, ar fi căzut în genunchi.

Avem și noi în teatru o trinitate, o dogmă, dacă vrei, o cărămidă. Ea se numește spectacol. E în același timp unu și trei, deoarece în ea și-au topit deopotrivă ființa dramaturgul, regizorul și interpretul. Așa ar fi să fie. Altminteri, eforturile noastre izolate, oricît de mari, se-mprăstie ca apa, ca țărîna sau ard fără rost, cum arde uneori focul.

Căci nu numai casa în care trupul nostru se apără de anotimpuri e clădită din cărămizi. Tot din cărămizi — simbol al pierderii de sine și al regăsirii — se înalță și edificiul unei culturi. Al unei mari culturi și grave, cum ne-o dorim.

Așa gîndeam, amintindu-mi de Sfîntul acela.

Ion Omescu